

La revolució del Neolític

Dr. Senta German

Març de 2020

Resum

Dr. Senta German, “The Neolithic revolution,” in Smarthistory, June 8, 2018. Traducció i adaptació per Xavier Belanche per a la matèria de Fonaments de les arts

La revolució del Neolític

Quan la gent pensa en el *Neolític*, sovint pensa en **Stonehenge**, la imatge icònica d'aquest temps posterior al paleolític. Situada en la franja del temps de 3000 anys abans de la nostra era i situat a la plana de Salisbury, Anglaterra, Stonehenge és l'estructura més gran i més complexa que s'hagi construït en l'antiguitat a Europa. Stonehenge és un exemple dels avenços culturals produïts per la revolució neolítica: el desenvolupament més important de la història de la humanitat. La forma de vida actual, és a dir, viure a les llars, a prop d'altres persones formant pobles i ciutats protegides per lleis, menjant aliments cultivats en granges i amb temps lliure per aprendre, explorar i inventar, tot és fruit de la revolució del neolític, que es va produir fa aproximadament 11.500-5.000 anys abans de la nostra era. La revolució que va portar a la nostra forma de vida va ser el desenvolupament de la tecnologia necessària per plantar i collir cultius així com domesticar animals.

Abans de la revolució neolítica, és probable que haguessis viscut amb una família nombrosa com a nòmada, mai instal·lat en un lloc més de pocs mesos, sempre vivint en refugis temporals, sempre buscant aliments i sense cap cosa que poguessis empaquetar fàcilment en una butxaca o un sac. El canvi a la forma de vida neolítica va ser enorme i va conduir a molts dels plaers (molts aliments, amics i una casa còmoda) que encara gaudim avui dia.

Figura 1: Stonehenge, c. 3,000 B.C.E., Salisbury Plain, England

Art del neolític

Els canvis massius en la manera de viure de les persones també van afectar els tipus d'art que feien. L'escultura neolítica va guanyar en dimensions, en part, perquè les persones ja no havien de portar-la o arrossegar-la; la ceràmica es va generalitzar i es va utilitzar per emmagatzemar els aliments collits de les granges. L'alcohol es va produir durant aquest període i, per primera vegada, apareix l'arquitectura així com la seva decoració interior i exterior. En resum, la gent es va establir en llocs de manera definitiva.

Sembla molt improbable que Stonehenge hagués estat aixecat per nòmades del paleolític. Hauria estat un malbaratament invertir tant de temps i energia en un monument en un lloc on mai no tornaran o que només podrien tornar amb poca freqüència. Després de tot, l'esforç per construir-lo va ser extraordinari. Stonehenge té aproximadament 97 metres de circumferència i les pedres que componen l'anell exterior pesen fins a 50 tones; les pedres petites, de fins a 6 tones, van ser extretes de tan lluny com 720

kilòmetres. L'ús o el significat de Stonehenge no està del tot clar, però el disseny, la planificació i l'execució només podrien haver dut a terme per una cultura en què l'autoritat no era qüestionada. Aquí hi ha una cultura que va aconseguir reunir a centenars de persones per realitzar un treball molt dur i durant llargs períodes de temps. Aquesta és una altra característica de l'era neolítica.

Figura 2: Skulls with plaster and shell from the Pre-Pottery Neolithic B, 6,000-7,000 B.C.E., found at the Yiftah'el archaeological site in the Lower Galilee, Israel

Cranis embellits

El període Neolític també va ser important perquè és quan trobem evidències de pràctiques religioses que, com ja sabeu, és una inspiració permanent per a la pràctica artística. Potser els més fascinants són les cranis de guix que es troben al voltant de la zona del Llevant, en sis llocs, incloent Jericó. En aquest moment del Neolític, entre els 7000 i 6000 anys abans de la nostra era, la gent sovint els enterraven sota els pisos dels seus habitatges i, en alguns casos, les seves restes van ser remogudes i cobertes amb guix per crear cares molt semblants a les persones en vida, amb petxines inserides per als ulls i la pintura per imitar el cabell i els bigotis .

La interpretació tradicional d'aquests obres ha estat que oferien un mitjà per preservar i adorar els avantpassats, en particular homes. Tanmateix, les recents investigacions han demostrat que, entre els seixanta-un cranis

enguixats trobats, hi ha un nombre generós que prové dels cossos de dones i nens. Potser els cranis no són tant objectes religiosos sinó poderoses imatges fetes per ajudar en el dol dels seus éssers estimats.

Els pobles neolítics no tenien encara llengua escrita, per la qual cosa mai podem saber el que els seus creadors pretenien. (L'exemple més primerenc de l'escriptura es desenvolupa al Sumer, a Mesopotàmia, a finals del segle IV abans de la nostra era, però hi ha experts que creuen que la protoescriptura anterior es va desenvolupar durant el període neolític).

